

Bližine

Popoldne gre v stečaj in sonce z njim.
Pred hišami zlato prižgane breze,
kot vedele bi, da nastavljam mreže,
tintarim in daljavam nit lovim.

-- Od bog ve kod se vpregajo bližine
že davno izginule veže,
prezidane, da ni od nje več reže
ostalo za izmuznjeni spomin:

ne vrat, ki tam so stražila podstrešje,
ne kamnasto zelenih mrzlih tal,
ne tigra mačka, zofe, kjer je spal ...

ne petelina, da zbudi ostrešje
prhljeno iz časovnatih daljin ...
še bakra ne, da bi zeleno rjo stkal ...

Suzana Tratnik, rojena 20. aprila 1963 v Murški Soboti, sociologinja, pisateljica in prevajalka. Doslej objavila več kratkih zgodb v Mentorju, Dialogih, Razgledih, Primorskih srečanjih in v antologijah *Modra svetloba* (ŠKUC-Lambda, Ljubljana 1990), *Ženski zalivi* (Mihelač, Ljubljana 1996), *Ne bomo več pridne* (Mihelač, Ljubljana 1997), *Sappho küsst Europa*, (Queverlag, Berlin 1997), *The Vintage Book of International Lesbian Fiction* (Vintage Press, New York and Toronto 1999). Leta 1997 tretja nagrada na natečaju za erotično povabilo revije Primorska srečanja. Leta 1998 je izdala zbirko kratkih zgodb *Pod ničlo* (ŠKUC-Lambda, Ljubljana 1997). V maju 2001 bo pri isti založbi izšel njen roman *Ime mi je Damjan*.

SUZANA TRATNIK

Damjanove tegobe

Včeraj sta na skupini manjkali kar dve od treh srednješolk, še hvala bogu, da nisem zmeraj jaz ta najhujši. Ostala je le ena, ta najbolj glasna, tista, ki ji je zmeraj vse tako bed. Povedala je, da sta frendici zboleli in tudi sicer ju ne bo več na skupino, ker se morata dosti učiti. Si kar mislim, kako se bosta učili. Meni je bilo takoj jasno, da sta jo stegnili. Saj bi jo jaz tudi, le da si tega ne morem več privoščiti. Pred leti sem jo pobrisal tistemu psihologu, zdaj se pa ne morem več kar tako izmazati. Če bi zdaj nehal, mi stari ne bi kar tako pogledali skoz prste. Zdaj baje že dobro vedo, da nisem vedno pri pravi in da se bo to ponavljalo. Še potuhniti se ne morem več. Zato pa so rekli, da tokrat moram končati terapijo. Sicer me bodo že spravili v kakšno službo, še ceste bom pometal, če ne bo nič drugega. Nisem razpoložen za pometanje cest. Prav, sem si mislil, pa bom končal terapijo, odsedel bom teh nekaj ur, če res verjameta, da se bom potem spametoval. Vem pa ne, česa se bosta spomnila, če bom po zaključeni terapiji spet znorel. A s tem se jaz ne bom ukvarjal.

Ne vem, ali se ta naš Vlado na skupini skoz dela neumnega ali pa je res neumen. Nič ni rekel o tem, da onih smrkljic ne bo več. Pa toliko je znal povedati o tem, kako mora delovati skupina, da moramo biti vedno točni in, bog ne daj, da bi kakšen manjkal. Potem je pa nas spraševal, kako se počutimo ob tej novici. Jaz sem bil kar tiho. Prav nič ju ne pogrešam, sem si mislil. Dva norca manj, pa kaj. Če sta bolni, sta bolni. Naj se vsak briga zase, pa je. Kar predstavljam si, kaj vse bi govorili o meni, če me na lepem ne bi bilo več. Zato pa raje pridem.

Potem so se začeli pogovarjati o boleznih našega časa. Spet se mi ni dalo nič reči, res ne vem, zakaj izbirajo tako zamorjene teme. A so vsi zavzeto debatirali, vsak se je spomnil vsaj ene komplicirane bolezni, ki naj bi jo imel ali prebolel, a stavim, da so jih pobrali od svojih starih mam. Tudi sam sem v Moščanskih novicah bral o neznanih novih virusih in bacilih, ki se pojavljajo na našem

planetu, najbrž so prišli kar iz veselja, zato nam kmalu ne bo več pomoči. Upam, da se bo vse to zgodilo, ko mene ne bo več na svetu. Sicer sem pa že večkrat opazil, da ima folk strašansko rad bolezní. V službi so babe tudi kar naprej govorile o boleznih – vsak dan so stokale in vse jih je bolelo, seveda zato, da bi se ti zasmilile in bi delal še namesto njih. Bolni so lahko tisti, ki imajo preveč časa in polno rit vsega. Tako je moje mnenje. Saj verjamem, da te lahko zvije kakšna od tistih najhujših bolezní, tistih smrtonosnih, a ni z vsemi tako hudo, folk si v glavnem zmišljuje. Na primer, jaz že nimam časa biti bolan. Doma sem bil tolikokrat lačen, ker mi niso dali za žret, in skoz sem bil na preži zaradi fotra, zato mi najbrž ni prišlo na misel, da bi se šel še kakšne bolezní. Če garaš, nimaš časa za premišljevanje o tem, kaj vse te boli. Jaz nisem preležal nobene gripe, kaj šele prehlada; bolniško sem vzel le, če sem bil še od prejšnjega dne pijan ali pa če sem šel na kak žur. Kaj morem, Damjan pač nima ne časa ne potrpljenja za bolezní, Damjan dela in pije zdrav ali bolan. Kolikokrat sem z vročino žuriral, tako da mi je teklo iz nosa in po grlu. In kolikokrat sem zdrav preležal ves ljubi dan. Slej ko prej se vse pogliha.

No, enkrat pa me je res zvilo, čeprav se zlepa nisem prepustil bolečinam. V službi me je že nekaj dni bolel trebuh, pa sem si mislil, bo že minilo, nič ne bom jamral in ne bom hodil okrog zdravnikov in jemal bolniške, saj plača že tako ni bila najboljša. Moram malo potrpeti in se kakšen dan ali dva držati stran od alkohola, pa bo. Potem sem se lepega dne med malico kar sesedel in morali so me odpeljati na urgenco. Imel sem hudo vnetje jajčnikov. Teh bolečin nobenemu ne privoščim. A še pri zdravniku sem trmoglavil, hotel sem kar domov in naslednji dan v službo. A je bilo dosti hujše, kot sem sprva mislil. Kar cel teden sem moral ostati v bolnišnici in dobival sem take konjske injekcije, da sem bil že od tega bolan. Pa še zoprno je bilo na začetku, sestre so se skoz nekaj spogledovale, češ ta ima pa vnetje jajčnikov, a si lahko mislite, pogledjte, no, saj je ko desc ... Delal sem se, da spim, in seveda vlekel na ušesa. (Ampak tej sestri, ki je to izjavila, sem jo enkrat dobro zagodel. Ko je zgodaj zjutraj prišla v našo sobo in se hotela skloniti nad mano, sem se naglo zravnal in zatulil: "Buuu!" Kar zakričala je, tako sem jo presenetil, potem sva se oba smejala. Saj sem rekel, Damjan zna zabavati staro in mlado, tudi tedaj, ko je bolan.) Ko sem prišel domov, sem se še mami smilil, stari me je samo enkrat prišel pogledat v sobo, a ni vedel, kaj bi mi rekel, jaz pa sem se raje obrnil proč. Še to je bilo preveč, da je sploh vstopil v sobo in stal pri vratih, saj sem ga še isto noč sanjal; sanjal sem, kako je prišel v mojo sobo, ki je imela stekleno sobo, jaz pa se ga nisem več mogel znebiti ... Bratu niso niti sporočili, da sem resno bolan, sestra pa je bila tako in tako vedno najbolj bolna in živčna pri hiši. Tako je bilo vedno porazdeljeno med naju s sestro: jaz sem bil pritegnjen, ona pa bolehná. Pa je imel vsak svoj privilegij, a ne. Sestra je imela tako hude glavobole in še kaj bi imela, samo da ji ne bi bilo treba doma delati, da bi le jaz opravil skoraj vse namesto nje. A ko sem prišel iz bolnišnice, sem bil tako bolan, da ji nisem mogel niti zameriti. Do ničesar mi ni bilo. In ničesar nisem hotel od nikogar; spal sem,

žrl tablete, prenašal bolečine in čakal, da ozdravim. Popil sem hektolitre čaja, do hrane pa mi ni bilo. Tako doma le niso imeli preveč dela z mano.

Zato sem kar srečen, ker po tistem nisem bil več nikoli tako resno bolan. Nočem, da bi kdo skrbel zame in mi potem to metal v oči. Včasih ljudje radi priskočijo na pomoč, že zato, da potem drugim lahko očitajo, kaj vse so naredili zanje. Zato se zelo izogibam pomoči. Sicer pa me nikoli nič ne boli, no, razen glave, a to je zaradi alkohola ali pa tedaj, ko se mi stemni zaradi fotra ali pa če mi kakšen drug teži s stvarmi, ki jih nočem poslušati. Tudi če se slabo počutim, je to v resnici zaradi drugih, ne zaradi sebe. In prav ti drugi bi me radi spravili v NLP. Moj foter na prvem mestu. Zato pa raje ne jem z njim za isto mizo. Ker sploh ne smem ničesar reči, najbrž še dihati ne bi smel. Foter samo čaka, da rečem kakšno napačno. Tudi če ni soli in popra na mizi ali če kruh ni narezan, sem seveda jaz kriv. Če pa kaj zinem in se mi vsi režijo, foter takoj potegne surlo in se zmrduje, češ kakšnega idiota ima pri hiši in še dobro, da nimamo obiskov, saj bi ga bilo sram. Ne prenese, da bi mi bili doma preveč naklonjeni. In zavida mi, ker je sam taka kislica, sploh ni ne za žur, ne za hec, ne za nič. To mi zameri, ker sem zabavnejši od njega, in zato se potruži, da pobije vsak štos, ki ga vržem, češ da sem tako bedast, da sem samo še za v NLP.

“Norišnica Ljubljana Polje vabi,” zamrmra v brado, seveda tako, da ga ja vsi slišijo.

“Če je tako, pa izvoli, privošči si, saj je brezplačno,” sem mu enkrat rekel.

(Za vse, ki še ne vedo: pri nas doma je pošiljanje v NLP oblika družinskega turizma.)

“A vidiš, ta stara,” je takoj prijel, “vidiš, kaj imamo pri hiši. Še jesti ne moreš na miru brez nesramnosti. Še kruha ne spoštujete!”

“To je pa res; pri nas se ne da mirno jesti,” sem rekel in iz iht obrnil krožnik narobe, da se je vsa juha polila po mizi in po tleh. Vstal sem, šel v svojo sobo, treščil z vrati in se zaklenil, kaj pa naj bi drugega. Ko sem pokazal zobe, je bilo konec izzivanja, za nekaj časa so me pustili pri miru in šepetali za mojim hrbtom, kako bi se mi vendarle dalo pomagati, dokler je še čas. Mat je enkrat sestri razlagala, da bo tam po 25. letu moje starosti prepozno, potem se ne bo več dalo ničesar spremeniti. A njej še vseeno zdi, da mi je treba nekatere stvari lepo povedati, sicer začnem tuliti in ne poslušam več nobenega. Ja, pa mi je marsikaj lepo povedala, moja draga mati. Vlado nam je na skupini večkrat svetoval, naj naštejemo vse, kar nam gre na živce. To pomaga, ker se potem menda manj jeziš ali nekaj takega. Rekel sem, da bom toliko našteval, da bo glava bolela. Torej moja mati mi je govorila take stvari:

ena, na obisku pri sorodnikih ne spij več kot enega kozarca vina,
dve, ne smej se stari mami v obraz,
tri, dan začni z zajtrkom, ne s cigareti,
štiri, prosim te, stopaj manj na široko, saj nisi tip,
pet, Roki ne sme več spati tu, saj ima svoj dom in svoje starše,
šest, a še nisi šel v trgovino?

Ko sem zlil juho in se umaknil v svojo sobo, sem slišal, kako je stari v kuhinji pizdil:

ena, da bo že vse to prišlo za mano,

dve, da bom že videl, kako se bom čez leta tolkel po glavi in prosil za odpustanje, a takrat bo že zdavnaj prepozno,

(tri, škoda, da ni že zdaj prepozno, če mene vprašate),

štiri, zdaj še nič ne vem, kako stvari stojijo, saj me on hrani in oblači, čeprav si tega že zdavnaj ne zaslužim več,

pet, ja, ko sem bil majhen, sem bil tako priden, nisem jezikal in nisem uničeval imovine, storil sem, kar so mi rekli, jedel sem, kot se spodobi, in šel sem v posteljo, ko je bila ura za to,

šest, a zdaj se grem nekega Damjana in lastni oče me ne sme poklicati s pravim ženskim imenom.

Ne, saj ga nisem več poslušal, navil sem radio do konca, prižgal cigaret in se pokrili. Ne morem verjeti, da mi tudi po desetih letih še vedno trobezlja eno in isto. Kakor da mu ne bi že stokrat povedal, da mi gre na živce skoz isto poslušati in naj že zamenja kaseto, če bi rad govoril z mano. Tako bom rekel: boleznici niso nič proti mojemu fotru. Moj stari je najhujša kronična bolezen, ki jo lahko dobiš. Če ne bi bilo njega, bi bil najbolj zdrav človek na svetu. Zato pa imam trdo kožo. Saj pravim; bolj te jebejo v glavo, večja jajca imaš in manj zbolevaš. To sem enkrat povedal sestri, takrat ko spet ni mogla nesti smeti v kontejner pred hišo, češ da ima mokro glavo in bo spet fasala gripo. Zatulila je name:

ena, kakšen kreten sem,

dve, da jo je včasih kar sram, ker sva v sorodu.

Kaj morem, če je pa res tako; ona je bila skoz bolna samo zato, ker so jo premalo topli. Še tisto, kar je bilo namenjeno njej, sem dobil jaz po glavi (no, včasih pa tudi brat, a njega raje ne omenjam, saj ga ni tukaj), zato se mi je zdelo kar prav, da ima ona glavobole in gripe. Ja, prav srečo je imela, da je nisem večkrat nalomil, no, takrat, ko sem bil še bolj neumen, še preden sem bil prvič pri psihologu.

Če tako realno pogledam stvari, bi rekel, da me še najbolj boli to, kako me niti malo ne razumejo. Psihične bolečine so najhujše, res, telesne bolečine niso nič proti temu. Nekateri ne cenijo tega, da jim stojiš ob strani. Moja mat je že bila včasih taka. Sestra pa tudi. (Brat je prehitro šel.) Vsem se je zdelo normalno, da moram prav jaz fejest delati doma, tudi če sem bil čisto preč od šljake v službi ali pa sem bil prav nečloveško zmačkan. A jaz sem bil najhujši pri hiši in najbolj kriv za vse, zato se familiji tako in tako nisem mogel odkupiti za svoje grehe, kje pa, moji grehi so se samo množili. Tako se meni piše v življenju. Pa se nič ne smilim sam sebi, saj ni časa za cmeranje. Cmeri se moja sestra, to je njen rajon. Jaz pa vse naredim, kar je treba, a mi noben niti hvala ne reče. Potem pa grem raje v gostilno in se ga vsujem. In to seveda ni prav, potem doma vidijo samo to, da sem se ga spet nažrl, in čisto pozabijo, koliko sem delal za njihove lene riti, kaj šele, da bi kdo vprašal, zakaj sem se ga vsul.

In seveda so na smrt užaljeni, če pomagam še komu drugemu, še najbolj pa so besni, če drugi pomagajo meni. Takrat pa znajo povedati, da imam vedno same barabe okrog sebe – saj sem tudi sam ena navadna baraba – in da njihova pomoč ni vredna prebite pare. A usluge se vedno vrnejo, tako jaz pravim. Le pri nas doma to ne drži, pri nas doma ti dobro vračajo s slabim. Hja, saj sem se navadil. Bodo že videli, ko bom spet šel od doma. Saj si ne predstavljam, da bi šel, a včasih razmišljam, kako bi se jim maščeval in izginil brez besed, potem pa naj si glavo razbijajo, kje neki je Damjan in kdo jim bo zdaj vsak dan pomil vse stopnice v bajti.

Ja, tudi Neli sem pomagal, ko je zbolela v Londonu in je imela tako gripo, da ni mogla niti vstati. Še dobro, da je zbolela šele četrti dan, sicer si ne bi mogla ogledati londonskih znamenitosti. In potem ne bi imel nič povedati doma in v službi. Še sam sebi ne bi verjel, da sem res bil v Londonu! Bil sem z Nelo v hotelu in grel sem jo podnevi in ponoči, da jo je minila gripa ali kaj že je bilo. Takrat nisem nič več mislil nase in pozabil sem na to, da sem se v Londonu pravzaprav dolgočasil, no, po treh ali štirih dneh, ko sva si ogledala vse znamenitosti – najbolj všeč mi je bila Buckinghamška palača s princeso Diano, takrat je bila še tam, a pustimo zdaj to. Če koga kaj zanima o Londonu ali o kraljevski družini, naj gre sam tja ali pa si vzame kako knjigo v roke, meni se ne da več govoriti o tem. Je že dolgo, odkar sem bil tam. In spomnim se, da sem samo še čakal, kdaj bo prišel dan, ko bova letela nazaj v Ljubljano in bom fotru vrgel v faco, kje sem bil brez njegovega žegna. In komaj sem čakal, da grem pozdravit svojo klapo in se malo razvedrim. Svoje družbe sem se pa res veselil. Včasih človek mora biti med veselimi ljudmi. Včasih moraš žurati in se ga vsuti čez vsako pametno mero. Včasih imam take trenutke, da me skoz vlečeta žur in popivanje. Takrat je bil prav tak moment.

Ja, tako je bilo. Bom po vrsti povedal, ker je toliko vsega na kupu. Preden sem šel v London, sem spet po naključju srečal Rokija. Zmanjkalo mi je cigaret, trgovine so bile zaprte in tako me je usoda še enkrat v življenju prisilila, da sem še v Mravljo po čike. In seveda je bil tam Roki. Pa tudi Sine in Brine, ki sta vedno zraven, ko ju ni treba. Po tisti trapariji na Grški ulici, o Barici in njeni ulici je pisalo tudi v Moščanskih novicah, sva se z Rokijem malo oddaljila. Slišal sem, da se je sam začel družiti z Nelo, in to sem mu malo zameril. Zato sem se raje izognil njemu in Neli. Upal sem, da ji Roki ni zblebetal vsega o žuru pri Barici, a ga nisem hotel prositi, naj molči o tem, ker bi bil tako še bolj sumljiv. Pa tudi ne maram, da me ima kdo v šahu, zato se raje vedno delam, da mi je vseeno za vse. Nemudoma mi je začel prati možgane, naj se le pogovorim z Nelo, saj on že ve, da me ima rada in me čaka. Ja, pa naj pokliče, če me ima tako rada, sem nataknjeno rekel, a se mi je fajn zdelo, ko sem to slišal. (Tudi tega, da sem česa zelo vesel, raje ne pokažem in se delam, da mi ni kaj dosti mar.) Ni treba, da se kličeta, je modroval Roki, danes greva skupaj v diskač, tam jo boš srečal, tako po naključju, da ne bo videti, kot da letaš za njo, in se lahko vse zmenita. Po eni strani sem hotel biti pameten in se počasi oddaljiti od

Nele, ker sem vedel, da me čustva lahko še zarolajo, kar pa seveda ni pomenilo, da bova zato imela manj zapletov. Po drugi strani pa sem imel že tri pire v riti, zato sem se strinjal z Rokíjevim predlogom, pa še bolj pogumen sem bil. Ne moreš se večno izogibati.

In sem res srečal Nelo, bil sem nervozen, a čisto prijazen in krotek, tako se je tudi ona kaj hitro omehčala in dobila malo vlažne oči. Še dobro, da sem bil naložen, sicer bi se težko pogovarjal. Kaj vse me je že doletelo v tako kratkem času! Imel sem stalno punco, z njo sem bil pogosto trezen, skregala sva se (in prevaral sem jo), zdaj pa naj bi še razpravljala in potem še nadaljevala. To te res lahko sesuje. Kar sam sem začel govoriti, da me ne bi prehitela in mi postavljala neprijetna vprašanja, denimo o žuru pri Barici. Takole sem ji naravnost in brez ovinkarjenja povedal:

ena, družil se bom, s komer bom jaz hotel,
 dve, vedno bom vesel, če bo tudi ona zraven,
 tri, če pa ne bo, naj se ne kuja,
 štiri, če se bo kujala, je ne bom več klical in se opravičeval,
 pet, v šolo bom šel, če me ne bo živcirala,
 šest, tudi v London bom šel z njo, saj sva se to že zmenila.
 Tudi Nela mi je povedala svoje, pravzaprav se je obesila na moje besede:
 ena, ne bo se družila z ljudmi, ki ji ne ustrezajo,
 dve, ne bo več poslušala, naj se sprostí,
 tri, v London bi rada šla, saj sva se to že zmenila,
 štiri, ne smem več zamujati na zmenek.

Ja, še v Londonu sem se spomnil na to, kako sva se lepo zmenila, zato ker nama je kaj kmalu spet zaškripalo. Včasih sem bil strašansko besen, sam ne vem, na koga, ker nama je šlo tako narobe, še posebno zato, ker sem se pri sebi odločil, da je ona moja velika ljubezen. (Pa še vsem sem to raztrobil – mar bi bil tih!) Zdaj sem pa videl, da stvari ne stojijo tako. To sem že Rokiju povedal, da nekaterih stvari ne moreš več popraviti in spremeniti. Vse ima svoj čas, in ko ta čas mine, mine. Ne razumem, zakaj ne gredo ljudje narazen, ko se več ne razumejo. Zakaj vsi vztrajamo pri romantiki, ko je že zdavnaj ni več? Ko sva z Nelo v Londonu šla jest v MacDonalda, tam je pač najceneje, sem ji vseeno po ovinkih povedal, da sem se naveličal razglabljanja o vseh teh načrtih in ambicijah, ki so zvečine njene. To se mi res ni zdel pravi način, da bi postal sam svoj gospod, tako že ne. Molčala je, to ni bilo dobro znamenje, in medtem je na krožniku že pustila slabe tri četrt burgerja in ves pomfri, ker je že preveč fina, da bi kaj mastnega pojedla. Ja, doma ima pa vedno prazen hladilnik. Prižgala je cigareto. Še malo, pa se bo čisto posušila, sem pomislil, še malo, pa je ne bo nikjer nič več za prijeti ali pa se ji bo strgalo od vseh tistih knjig. Jebemti, tudi jaz sem siten, ne samo ti, sem si mislil, tudi jaz ne vem, zakaj sedim v MacDonaldu v Londonu in ne vem, kje bi bil raje – v Mostah ali tukaj.

Včasih se mi zdi, da človek res ne bi smel ničesar reči. Nič ji ni bilo prav, nobena družba ji ni ustrezala in tudi ona je prenesla le malo heca in smeja, razen če se njej ni zdelo smešno, in to je bilo zelo redko. Res ne vem, kaj je tem lezbijkam, kaj, hudiča, se grejo. Jaz že nisem takšen, to sem že večkrat poudaril in tudi na meni se vidi, da ne maram odvečnih zapletov. Jaz se počutim normalno. Sploh ne štekam tistih žensk, s katerimi se družijo Nela in same sebi pravijo lezbijke – kot da jih ne bi že drugi dovolj zmerjali. Vse, kar je za druge normalno, njih moti; one v vsem kaj najdejo, čisto vsako dlako v jajcu, kot se temu reče. In pogovarjajo se tako fino in pametno in skoz govoriijo "hvala" in "prosim" in "izvoli" in "pardon". Vedno se prijazno smehljajo, a pozorne so na vsako malenkost, skočijo na vsako besedo, ki se jim ne zdi primerna. Še pička ne smeš reči pred nekaterimi. Nela pa nič! Kot da imajo vsi drugi svoj prav, le jaz ne smem živeti in delati po svoje.

Ko sva enkrat šla iz tistega umazanega londonskega hotela, v katerem sva stanovala, je Nela nesla ključ receptorju, ta ji je nekaj rekel in ona se mu je prijazno zahvalila. Vprašal sem jo, kaj neki ji je rekel, in povedala mi je, da nama je receptor želel veliko zabave v mestu. Takrat pa res nisem mogel več molčati; rekel sem ji, le kaj se zahvaljuje za tako pizdarijo, saj receptorja v resnici en drek briga, kdo sva in kam greva in kako se bova imela. Če bi jih kaj brigalo, bi se bolj potrudili in počistili tisto svinjarijo v hotelu, za katero zahtevajo toliko denarja, kot da bi šlo za hotel s petimi zvezdicami. Priznam, bil sem nataknen, a že večkrat sem ji hotel namigniti, da mi gre njena finost na živce. Do drugih je prijazna, do mene pa tako kritična in dlakoepska. In ker sva se v Londonu začela prepirati, odkar sva stopila iz letala, se nisem več zadrževal, tako kot sem se prej. Zdelo se mi je, da gre z nama navzdol in da nima več smisla šparati besede.

Potem je Nela kar utihnila in tako napovedala dolgotrajno kujanje. To je bilo najhuje, še posebno v Londonu, kjer nisem imel kam spizditi, še vlti se ga nisem mogel sam. Kar držala se je in ni spregovorila niti besede. Kar koli sem rekel, je bila tiho ko rit, kvečjemu je samo skomignila z rameni ali pa zamrmrala "ne vem" ali "pusti me pri miru".

"Pa kaj zameriš za vsako figo?" sem ji končno rekel na petem ali šestem križišču brezciljne hoje proti mestnemu središču. "Saj ti nisem nič takega rekel. Takoj vse vzameš zares in me napizdiš ali pa se držiš ko mula. Nič slabega nisem mislil, človek. A ve imate vedno prav, ve že vedno veste, da se upravičeno razburjate, a ne? Hotel sem reči le to, da včasih res ne razumem, zakaj ste vedno tako kurčevo fine in skoz nekaj prosite in pardonirate in se zahvaljujete. Ne razumem tega, in ti bi mi lahko razložila."

Včasih mi je šlo že kar vse na živce. Včasih se več niti tisto uro ob burgerju ni bilo mogoče pogovarjati. Še dobro, da sva bila sama, da ni bilo še kakšne fine lezbijke zraven. Potem še ust ne bi smel odpreti, ker so one tako pametne. Potem še jesti ne moreš tako, kot ti paše. In bog ne daj, da bi kakšni rekel "daj mi kos kruha" ali "prinesi mi žlico", ker bi potem vse utihnilo in tako zgovorno

pogledale v svoj krožnik, češ kakšen prostak sem, ker ne znam reči "prosim" in "hvala" in pustim, da mi strežejo. Saj jim vidim v glave, četudi so tako prekleto previdne, da te niti ne kritizirajo na glas. Jaz ne bom nikoli takšen, kot so one. Jaz pa že ne. Sem preveč sproščen in direkten človek. Rad sem v družbi z domačimi in veselimi ljudmi, ki se znajo poveseliti in kaj popiti in zaplesati, tudi polko na gasilski veselici, če je treba, ja, tudi na veselicah sem že bil, saj je povsod isto – ko se zapiješ, je vseeno, a si v diskaču ali na srečanju folklornih skupin. Saj pravim, družil sem se že z vsemi sortami folka, od klošarjev do ta najvišjih. Pil sem pivo s kurbami in z direktorji in s pankerji. To jaz vse obvladam, sem človek svakojakih izkušenj, še eno indijansko izkušnjo imam za sabo – to bi Nela lahko vedela, saj je bila vendar zraven. Jaz res nimam nobenih posebnih zahtev in pričakovanj od ljudi, takoj ustrelim kakšnega kozla in se pridružim veseli družbi. To pa res znam. Znam nasmejati staro in mlado. Tiste iz mesta in tiste iz vasi. Slovence in švede. Če mi kdo zateži brez potrebe, pa znam zatežiti tudi sam. O, še kako znam težiti. Tako da bog pomagaj. Če je treba, sem tako zajeban in podel in nobenemu ne privoščim, da bi mi takrat prišel na mino. Res, res. Moji ta stari že vedo, kako je to. Še predobro vedo, koga imajo v hiši. Zato pa me pošiljajo k psihologom in v skupine za samopomoč in še k maši bi me poslali, če bi le kaj zaleglo, saj me sami ne obvladajo več, pojma nimajo, kaj je v moji glavi. In tega še sam ne vem dobro. To sem tudi njej skoz govoril, da namreč nikoli ne vem, kaj me bo prijelo, če si me kdo hoče preveč privoščiti. Rekel sem ji, naj mi ne govori skoz eno in isto, saj tako ali tako ne bo nič zaleglo, pa še znorel bom. In ko padem ven, ne odgovarjam več zase. Ja, kar glava me začne boleti, če mi kdo kaj filozofira v tri dni ali me sprašuje stvari, o katerih nočem razmišljati.

A takrat v MacDonaldsu sem ji kar povedal svoje – če bi malo več jedla in pila in se družila z normalnimi ljudmi, bi bila manj živčna in se ne bi več vtikala v vsako stvar in v vsako babjo pravico na tem svetu. Pa če bi se že končno spravila v službo, kot vsi ljudje na tem svetu, ki kaj dajo nase in v svoj želodec. Res ji ne bi bilo treba delati za majhne honorarje in še naprej študirati, saj ima že z zdajšnjo izobrazbo prazen hladilnik. Potem se pa vsa zelena v faco, ker je premalo mesa, ukvarja s pederskimi pravicami in s podobnim. Človek še sebe ne more pošteno zrihtati, kaj bi se še ukvarjal z drugimi stvarmi. Nazadnje so me v šoli matrali, da sem se moral poglobljati v stvari, ki me ne zanimajo in nikomur dosti ne koristijo, poslej me pa več noben ne pripravi k temu.

Gledala me je nekako brezizrazno. Ne grdo, ne jezno, ne prijazno ali užaljeno, ampak nekako vzvišeno. Res bi ji že enkrat lahko bilo jasno, da nima nič od takšnega življenja. In me je kar gledala. To mi pa gre strašno na živce, če te kakšen kar zija in nič ne reče, a točno veš, da si misli svoje.

"Pa kaj je zdaj?" sem jo vprašal, ker nisem več zdržal. "A sem spet kaj narobe rekel? Jaz samo povem, kako je. A ti ne bi bilo bolje, če bi vsaj malo spremenila nekatere stvari? Saj zaradi mene jih ni treba, bog ne daj, jaz sem pač prebustast, a ne. Gotovo pa bi si lahko našla vsaj kakšno spodobno delo. Le kaj ti bo to?"

Koliko časa bo to še trajalo? Mislim, ta tvoj študij? Saj si že dovolj stara za službo in za otroke.”

“Ne vem,” je le izvolila odpreti usta. “Ne vem, koliko časa bo še kaj trajalo. Za nobeno stvar ne vem, koliko časa bo še trajala. Mogoče vedno. Jaz se ne morem odločiti ali za eno ali za drugo. Ne vem, kako se živi, dela, pije, seksa in pleše polko na gasilski veselici. Ne vem, kako biti normalen in se družiti z normalnimi ljudmi. Nisem vedela niti tega, da nisem normalna.”

Potem sem bil kar tiho. Nikamor ni šlo. Zmeraj me je pribila. Začela me je boleti glava. Še malo je manjkalo, pa bi se spičila. A raje bi spizdil, kakor da bi se še kregal z njo. Nisem se hotel spičiti na dopustu – preveč sem garal zanj.

Naslednji dan je zbolela. Ko je natančno vedela, kje jo boli, ni več pametovala in težila. Sploh je zelo malo govorila. Zvečine je spala. Podnevi in ponoči. Sicer pa se mi tako in tako ni ljubilo ven. Enkrat sva bila v nekem lezbičnem diskaču, a me ni več gnalo tja. Ponoči sem sedel na postelji in kadil čik za čikom. Želel sem si biti doma, v Ljubljani, želel sem si biti v avtu in ponoči divjati po obvoznici. Piti pivo iz piksne in žgati 140 po Mostah, da noben pofukan sosed ne bi mogel spat. In poslati Rokija po pivo in cigarete na bencinsko. Saj bi ga vzel s sabo na divjo vožnjo, če bi se pa preveč širokoustil in vtikal svoje zatežene kasete v avtoradio, pa bi mu rekel dve ali tri krepke in bi dal mir. A nič od tega ni bilo mogoče. Ni bilo mogoče pritiskati na plin in upati, da boš dobro zvozil ovinek ali pa se boš zaletel in adijo. Lahko sem le sedel na postelji in kadil in si razbijal glavo po nepotrebem. In jo pokrival, ko se je odkrivala med spanjem. Nič od vožnje. Nič od strahu. Niti piva, muzke, plesa, klape, nič norenja. Gledal sem jo in se spraševal, zakaj je tako. Prijel sem se za glavo in se spraševal, zakaj, hudiča. Še štirje dnevi so bili do vrnitve v Ljubljano. Še celo ta stare sem majčkeno pogrešal, že zato, da bi jim povedal, kje sem bil, in jim pokazal, kaj sem si kupil. Pa da bodo Roki in drugi iz Most videli, kakšen džekson bom prišel iz Londona. Potem sem premišljeval o Neli, pojma nimam, zakaj, saj sva bila na dopustu itak nonstop skupaj. Premišljeval sem ... nič posebnega, o tem, da je tu, da leži ob meni in da sem si z njo zakompliciral lajf. Ne bi rad ugotovil, da sem spet na začetku poti. Premišljeval sem o lezbijkah. O sebi, moj bog. O tem, da si le moram počasi urediti svoj lajf. Če hočem ostati normalen. Še štiri dni do vrnitve v Ljubljano. Najraje bi vse razbil, udarjal bi, ni važno, po čem, po gobcih, flašah, mizah. Še najraje po fotru.

Zaječala je v snu. Pokril sem jo še z novo jakno, ki sem si jo kupil, in jo miril, da me ne bi motila pri razmišljanju. Ni me slišala. Povedal sem ji, da se bo končalo tako, da bo za oba prav. Boš videla. Gledal sem jo in premišljeval, da jo imam še vedno toliko rad, da bi lahko takoj seksal. (Potem sem se moral sam sebi nasmejati – vedno mi pride kaj neumnega na misel. Saj pravim, jaz se ne dam kar tako.) Zaspal sem na njenih nogah. Zbudil sem se s hudim glavobolom, kot da bi se prejšnji večer hudo zapil. Še vedno je spala. Nisem je budil, nisem še hotel biti z njo, saj so naju čakali še celi štirje dnevi. Pa tudi sam nisem hotel biti, ker me je bilo strah. Hotel sem ven. A sem samo gledal v vrata.